

**Δευτέρα, 11 Νοεμβρίου 2002**

*Η γερμανική έγκυρη οικονομικοπολιτική εφημερίδα **Handelsblatt** δημοσιεύει σήμερα εκτενής συνέντευξη εφ όλης της ύλης της ευρωπαϊκής πολιτικής ( καλύπτει ολόκληρη τη δεύτερη σελίδα και πλαισιώνεται από ευμέγεθες φωτογραφικό και σύντομο βιογραφικό πορτραίτο) του πρωθυπουργού κ. **Κώστα Σημίτη** στον ανταποκριτή της εφημερίδας **Gerd Höhler** και στον υπεύθυνο σύνταξης εξωτερικής πολιτικής **Jochen Hoenig**. Το πλήρες κείμενο έχει ως εξής:*

(Τίτλος:) **«Η Τουρκία ενώπιον λήψης σημαντικών αποφάσεων»**

**Ερώτηση:** *Κύριε πρωθυπουργέ, θα μπορούσατε πράγματι να φαντασθείτε τη γειτονική σας Τουρκία πλήρες μέλος της ΕΕ στο ορατό μέλλον;*

**Πρωθυπουργός:** Θα πρέπει κανείς να δει την προσέγγιση της Τουρκίας κάτω από το εξής πρίσμα: Στην ΕΕ, ήδη από τώρα έχουμε διαφορετικές ταχύτητες, εάν λάβετε υπόψη σας το Schengen, την ΟΝΕ ή την κοινή πολιτική άμυνας και ασφάλειας. (Όλα) αυτά αποτελούν τρόπους εξέλιξης της Ένωσης. Πιστεύω, ότι στο μέλλον θα πρέπει να ληφθεί υπόψη περισσότερο αυτή η δυνατότητα εξέλιξης της ΕΕ σε πίο ομόκεντρους κύκλους. Με τον τρόπο, αυτό θα έχουν τη δυνατότητα όσοι θέλουν και μπορούν να προχωρήσουν σε πίο ουσιαστικές βαθμίδες της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

**Ερώτηση:** *Όσον αφορά στα αποτελέσματα των εκλογών στην Τουρκία, οι αντιδράσεις σε ολόκληρη της Ευρώπη υπήρξαν πολύ συγκρατημένες. Συμμερίζεστε και εσείς αυτήν την επιφυλακτική εκτίμηση σχετικά με την εκλογική νίκη του Erdogan;*

**Πρωθυπουργός:** Ο κ. Erdogan, κατά τις εξαγγελθείσες επισκέψεις του στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, θα καταστήσει σαφές ότι το κόμμα του δεν θα ακολουθήσει αντιευρωπαϊκή πολιτική, αλλά ότι θέλει να συνεχίσει την πορεία προσέγγισης προς την ΕΕ. Είναι λάθος να δεχθούμε ότι πολιτικοί που προέρχονται από ισλαμικά κινήματα είναι αντιευρωπαίοι ή εναντίον της Δύσης. Στην Τουρκία είναι ευρύτατη η επιθυμία για μία στενή συνεργασία με την ΕΕ

**Ερώτηση:** *Τί μπορεί η ΕΕ να προσφέρει συγκεκριμένα;*

**Πρωθυπουργός:** Εμείς, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, είμαστε σύμφωνοι ότι θέλουμε να δώσουμε στην Τουρκία ένα συγκεκριμένο μήνυμα. Το ποιά μορφή θα έχει αυτό εξαρτάται ουσιαστικά από τις εξελίξεις στην Τουρκία μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής της Κοπεγχάγης. Μπορεί να είναι μία συγκεκριμένη ημερομηνία για την έναρξη των διαπραγματεύσεων ή τουλάχιστον μία ημερομηνία για συνομιλίες, κατά τις οποίες θα συζητήσουμε με την Τουρκία για την περαιτέρω διαδικασία προσέγγισης στην ΕΕ.

**Ερώτηση:** *Για την Τουρκία αυτό θα είναι πολύ αόριστο. Έχει κανείς την εντύπωση ότι η Άγκυρα δεν μπορεί καν να προχωρήσει αρκετά γρήγορα.....*

**Πρωθυπουργός:** Φυσικά, το μεγάλο και άμεσο ενδιαφέρον της Τουρκίας σήμερα είναι να της προσδιορισθεί μία ημερομηνία για τις διαπραγματεύσεις. Πιστεύω, όμως, ότι αυτό που έχει σημασία είναι η Τουρκία να δει τα μακροπρόθεσμα συμφέροντά της υπό το πρίσμα ενός διαρκώς μεταβαλλομένου κόσμου και να αναπτύξει μία πειστική στρατηγική προσέγγισης στην ΕΕ, αντί να είναι προσκολλημένη σε μία ημερομηνία. Η Τουρκία βρίσκεται στο σωστό

δρόμο, αλλά πρέπει να κάνει και άλλα βήματα. Και εμείς έχουμε τη διάθεση να τη βοηθήσουμε προς αυτή τη κατεύθυνση.

**Ερώτηση:** Αναμένετε πρόοδο στο Κυπριακό κατά την επικείμενη συνάντησή σας με τον Erdogan;

**Πρωθυπουργός:** Κατ' αρχήν, θα πρέπει να ενημερωθώ σχετικά με τις απόψεις του κόμματός του επί του θέματος. Είμαι πεπεισμένος ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις θα είναι καλλίτερες στο μέλλον απ' ό,τι στο παρελθόν.

**Ερώτηση:** Η απερχόμενη τουρκική κυβέρνηση είχε απειλήσει με προσάρτηση της βόρειας Κύπρου σε περίπτωση ένταξης του ελληνικού Νότου στην ΕΕ.

**Πρωθυπουργός:** Αυτό θα ήταν το τελευταίο που θα έπρεπε να συμβουλευτεί κανείς τη γειτονική μας χώρα, εάν η Τουρκία θέλει να εδραιώσει τη σημαντική της θέση στην ΝΑ Ευρώπη και ενδιαφέρεται για την ευημερία του λαού της. Η Τουρκία βρίσκεται ενώπιον καθοριστικής σημασίας αποφάσεων. Καλείται να κάνει το ιστορικό βήμα προς τη σύγχρονη πραγματικότητα (εκσυγχρονισμό).

**Ερώτηση:** Πιστεύετε ότι η Δημοκρατία της Κύπρου θα ενταχθεί στην ΕΕ, ακόμη και αν μέχρι τότε δεν υπάρξει υπέρβαση της διχοτόμησης του νησιού;

**Πρωθυπουργός:** Στόχος μας και στόχος της κυπριακής κυβέρνησης είναι να βρεθεί μέχρι την ένταξη μία πολιτική λύση του Κυπριακού. Όμως, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Ελσίνκι έχει αποφασίσει ότι η ένταξη θα πραγματοποιηθεί ακόμη και αν μέχρι τότε δεν υπάρξει λύση. Η απόφαση αυτή είναι εντελώς ξεκάθαρη.

**Ερώτηση:** Ο Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών Kofi Annan πρόκειται να καταθέσει σύντομα προτάσεις για το μέλλον μίας ενωμένης και πάλι Κύπρου. Θα αποτελέσουν οι προτάσεις αυτές τη βάση για μία ταχεία εξεύρεση λύσης του Κυπριακού;

**Πρωθυπουργός:** Όχι. Οι προτάσεις Annan θα αποτελέσουν κατ' αρχήν τη βάση για περαιτέρω διαπραγματεύσεις. Δύο είναι για μας οι σημαντικές προϋποθέσεις: Οι προτάσεις πρέπει να στηρίζονται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Η.Ε. και να συνάδουν με τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα πρέπει να υπάρχουν εγγυήσεις για την ελεύθερη διακίνηση, το δικαίωμα εγκατάστασης, τις απρόσκοπτες εμπορικές συναλλαγές, καθώς και την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων. Προτάσεις που δεν θα ανταποκρίνονται στις αρχές αυτές, δεν θα είναι καλές προτάσεις.

**Ερώτηση:** Άρα, δεν θα πρέπει κανείς να αναμένει λύση του Κυπριακού μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. στην Κοπεγχάγη, τον Δεκέμβριο.....

**Πρωθυπουργός:** Είναι μάλλον απίθανο. Διότι εάν τεθούμε υπό πίεση (χρόνου), αυτό μόνο σε κακές λύσεις θα μπορούσε να οδηγήσει. Θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε με πολύ μεγάλη προσοχή αυτά τα θέματα.

**Ερώτηση:** Η Ε.Ε. πρόκειται να ολοκληρώσει σ' ένα μήνα τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις με δέκα χώρες. Όμως, οι τελευταίες εκθέσεις προόδου διαπιστώνουν πολλές ακόμη ελλείψεις στις χώρες αυτές. Μπορούν οι ελλείψεις αυτές να ξεπεραστούν μέχρι την ένταξη;

**Πρωθυπουργός:** Έχετε δίκιο. Υπάρχουν ακόμα προβλήματα προσαρμογής. Η εντύπωσή μου είναι όμως ότι η αντιμετώπισή τους αποτελεί για τις χώρες αυτές απόλυτη προτεραιότητα. Πάντως, η πολιτική βούληση υπάρχει. Γι' αυτό και είμαι αισιόδοξος ότι όλα θα κινηθούν μέσα στα συμφωνημένα χρονικά πλαίσια.

**Ερώτηση:** Τι θα μπορούσε να κάνει η Ένωση, ώστε να υπάρξει θετικό αποτέλεσμα κατά τις ψηφοφορίες σε διάφορες υποψήφιες χώρες;

**Πρωθυπουργός:** Θα πρέπει να δείξουμε στους λαούς αυτούς τη σημασία που έχει για τους ίδιους η ένταξη ως προς την ασφάλεια και την ευημερία τους, καθώς και ως προς τον εκδημοκρατισμό. Επίσης, έχει μεγάλη σημασία να τους δείξουμε ότι τα εθνικά συμφέροντα ταυτίζονται με τα κοινά ευρωπαϊκά συμφέροντα. Αυτό έχει ήδη προκύψει από το παράδειγμα των μικρότερων χωρών της ΕΕ, οι οποίες έχουν να επιδείξουν μέχρι τώρα πολύ πειστική εξέλιξη.

**Ερώτηση:** Φοβάστε ένα όχι σε κάποια από τις υποψήφιες χώρες;

**Πρωθυπουργός:** Μάλλον όχι. Αλλά κι αν αυτό συνέβαινε, δεν σημαίνει ότι η ΕΕ θα πρέπει να κλείσει την πόρτα στους άλλους. Τότε, θα προχωρήσουμε στη διεύρυνση με τις χώρες εκείνες, που θέλουν και μπορούν.

**Ερώτηση:** Οι κυβερνήσεις της Άγκυρας και της Αθήνας, μέχρι τώρα παρεμποδίζουν με τις εκ περιτροπής επιφυλάξεις τους την υπογραφή συμφώνου συνεργασίας ΕΕ-NATO, μπλοκάροντας έτσι τη συγκρότηση της πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ. Πόσο ακόμα θέλετε να συνεχίσετε αυτό το παιχνίδι;

**Πρωθυπουργός:** Θέλουμε να ενισχύσουμε την ευρωπαϊκή πολιτική ασφαλείας με τη δημιουργία μιας δύναμης ταχείας επέμβασης της ΕΕ. Προς το σκοπό χρειάζεται μία ισότιμη συνεργασία NATO και ΕΕ. Οι 15 συμφώνησαν στις Βρυξέλλες για τις αρχές αυτής της συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τους κανόνες της Ένωσης, όσο και τους ήδη υφιστάμενους κανονισμούς του NATO. Τώρα είναι η σειρά της Άγκυρας να αποφασίσει. Επίσης πράξαμε τα αναγκαία.

**Ερώτηση:** Που χωλαίνει η υπόθεση;

**Πρωθυπουργός:** Πρώτον, η Τουρκία θα πρέπει να αποδεχθεί ότι οι διαφορές λύνονται στη βάση του διεθνούς δικαίου και χωρίς βία ή απειλή βίας. Δεύτερον, το ζητούμενο (στο θέμα αυτό) είναι να υπάρξει ισότιμη μεταχείριση ΕΕ και NATO και να ληφθούν υπόψη τα εθνικά συμφέροντα των μελών των δύο Οργανισμών.

**Ερώτηση:** Δεν ασκεί πίεση και η κυβέρνηση των ΗΠΑ για μια συμφωνία όσον το δυνατόν πιό σύντομα;

**Πρωθυπουργός:** Δεν γνωρίζω κάτι τέτοιο. Εξάλλου, στην ΕΕ καθορίζουμε εμείς οι ίδιοι την πορεία μας.

**Ερώτηση:** Η Συντακτική Συνέλευση θα ολοκληρώσει τις εργασίες της τον επόμενο χρόνο κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας στην ΕΕ. Αναμένετε μία εκτεταμένη μεταρρύθμιση της Συνθήκης της ΕΕ;

**Πρωθυπουργός:** Είναι αδιαμφισβήτητο ότι η Ένωση χρειάζεται μεγάλη αναδιάρθρωση, ώστε αφ' ενός να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των πολιτών της και αφ' ετέρου να μπορέσει να αναλάβει τις ευθύνες της σε διεθνές επίπεδο. Χρειαζόμαστε μία ισχυρότερη Ένωση που παράλληλα να λειτουργεί πιό αποτελεσματικά. Χρειαζόμαστε περισσότερη Δημοκρατία και μεγαλύτερη σύγκλιση. Η Συντακτική Συνέλευση θα προπαρασκευάσει τη Κυβερνητική Διάσκεψη, κατά την οποία θα αποφασίσουμε την αναμόρφωση. Είμαι της γνώμης ότι θα πρέπει να εργαστούμε προς την κατεύθυνση μιάς πολύ εκτεταμένης αναθεώρησης των συμφωνιών.



**Ερώτηση:** Θα μεταβιβάσουν τα εθνικά κράτη στις Βρυξέλλες κυριαρχικά δικαιώματα στους τομείς της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας;

**Πρωθυπουργός:** Αυτό πρέπει να το κάνουν. Διαφορετικά δεν θα μπορέσει η Ένωση να επηρεάζει τις διεθνείς εξελίξεις με την δέουσα ανεξαρτησία. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι τα εθνικά κράτη θα εξαφανισθούν. Εδώ πρόκειται για ένα διαφορετικό είδος άσκησης κυριαρχίας. Ακόμα και όταν εκχωρηθεί μέρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων τους στις Βρυξέλλες, θα υπάρχει μία ασφαλιστική δικλείδα, ώστε να προστατεύονται ζωτικά εθνικά συμφέροντα των κρατών-μελών.

**Ερώτηση:** Επί ένα χρόνο και πλέον, η ΕΕ δεν έχει πάρει θέση στο θέμα της ρωσικής πολιτικής απέναντι στην Τσετσενία. Θα πρέπει, λοιπόν, η ΕΕ να ζητήσει με αποφασιστικότητα από την Μόσχα κατά τη σημερινή Διάσκεψη ΕΕ-Ρωσίας στις Βρυξέλλες τον τερματισμό του πολέμου με την Τσετσενία;

**Πρωθυπουργός:** Δεν συμφωνώ με την άποψη ότι η ΕΕ έχει αφήσει να ατονίσει το θέμα της πολιτικής της Ρωσίας απέναντι στη Τσετσενία. Οι προσπάθειες της Μόσχας να προχωρήσει σε διάλογο με τους αντάρτες απέβησαν άκαρπες. Αυτό δεν σημαίνει, ότι εμείς δικαιολογούμε τις φρικαλεότητες από όποια πλευρά κι αν προέρχονται. Καθήκον της ΕΕ είναι να παροτρύνει σε διάλογο που να οδηγήσει στην ειρηνική διευθέτηση της διαμάχης.

-----